

Påverka med film!

Studiehandledning

GÖR EN ANNAN VÄRLD MÖJLIG

© ABFs förbundsexpedition 2020
Artikelnummer: ABF10636
Text: Folkets bios filmpedagoger
Omslagsfoto: Terja Sollie
Layout: Malin Trotzig

Innehållsförteckning

Inledning	4
Till dig som är cirkelledare	5
Grundtanken är gemensamt lärande	5
Förbered dig med ABF	5
Cirkelledaren en garant för delaktighet	5
Alla ska kunna vara med	5
Ansvarstagande arrangörskap med ABF	6
Arbetsplanen hjälper er att nå målen	6
Cirkelledarutbildningen ska alla gå	6
ABF är arbetarrörelsens studieförbund	7
Studiecirkeln en av tre verksamhetsformer	7
Om cirkeln	7
Träff 1 Planera	8
Förslag på upplägg för första träffen	8
Information om upplägg	8
Gruppindelning	8
Exempelfilmer	9
Diskutera	9
Analys inför er film	10
Grovplanering	11
Källor	12
Teknik	12
Träff 2 Filma	13
Före filmning	13
Filma	13
Efter filmning	13
Träff 3: Redigera	14
Lägg klippen/bilderna i rätt ordning	14
Putsa klippen	14
Text	14
Berättarröst	14
Musik och ljud	14
Textning	14
Träff 4: Publicera	15
Förslag på ett tidschema	15
Nå ut	15
Slutarbete i filmgruppen före publicering	15
Utvärdering och avslutning	16

Inledning

För att göra förändring och påverka beslut så behövs det verktyg och i denna cirkel presenteras ett sådant, filmen. Cirkeln utgår ifrån vad deltagarna vill uppnå med sina filmer – det vill säga vilken förändring de önskar ska ske. Vem eller vilka vill de nå? Vad behöver de tänka på för att veta HUR de ska gå tillväga för göra en förändring? Du som cirkelledare är deras guide för att hjälpa dem ett steg på vägen för att kunna utvecklas och verka för förändring.

Till dig som är cirkelledare

Den här delen är ett stöd för dig som cirkelledare. Den innehåller praktiska tips när det gäller hur man leder en cirkel och förslag på upplägg av den. Välkommen som cirkelledare i ABF!

Grundtanken är gemensamt lärande

Kanske har du varit cirkelledare tidigare eller själv gått en studiecirkel så att du känner till grundtanken. Om inte är det viktigt att du får en känsla för hur man arbetar i en studiecirkel. Grunden i en studiecirkel är att alla delar med sig av sina kunskaper och att man lär sig tillsammans. Demokrati och delaktighet är två viktiga hörnstenar i en studiecirkel. Alla ska kunna påverka och känna sig delaktiga. Det är det arbetssätt som gör studiecirkeln socialt givande, kreativ och som främjar lärandet.

Förbered dig med ABF

Tillsammans med din kontakt på ABF går du igenom upplägget av studiecirkeln. Stäm av studiematerial, lokal och om det finns kunskap om deltagarna som är bra att ha med sig för dig som ledare. Kanske finns det sådant som kan vara värdefullt att veta om dina deltagare i förväg, exempelvis om de kommer från en och samma förening eller om de har anmält sig via ABFs kursprogram som är riktat mot allmänheten.

Cirkelledaren en garant för delaktighet

För dig som ledare gäller det att skapa ett generöst klimat där alla känner sig inkluderade. Eftersom studiecirkeln bland annat kännetecknas av tid för reflektion och frågor är det viktigt att du som ledare ger plats och tid för det. I början av varje träff bör du öppna för frågor från föregående träff och berätta om dagens arbete. I slutet av träffen är det också viktigt att du lämnar tid för reflektion och frågor.

I grupper brukar det oftast finnas några som har lättare än andra att uttrycka sig och ta plats. Som ledare är det din uppgift att se till att så många som möjligt deltar i samtalen. Frågor som ”Är det här något du känner igen?” eller ”Hur tänker du om det?” är några inbjudande meningar till en person som sitter tyst.

En grupp utvecklas hela tiden och för en del personer tar det några gånger innan gruppen känns så trygg att de vill delta i samtalen.

Alla ska kunna vara med

I våra studiecirkel finns människor med olika bakgrund, förutsättningar och intresseområden. Det är vi glada för. Utan mångfald i gruppen förlorar studiecirkeln sin kraft. Därför är det viktigt att alla som deltar har möjlighet att vara med på lika villkor.

Någon kan ha en synlig funktionsnedsättning, en annan en dold. Några har svenska som modersmål, andra har det inte. Genom dialog med deltagarna brukar det gå ganska smidigt att hitta ett upplägg som fungerar för alla.

Kom ihåg att ingen förväntar sig att du ska gissa dig till vad varje individ behöver. Ge dem därför möjlighet att tala om det redan i samband med att de anmäler sig. Det behöver inte bli mer märkvärdigt än att du frågar ”Är det något jag som cirkelledare behöver veta inför första träffen?”.

Ofta handlar det om ganska enkla åtgärder. Det kan vara anpassat fika, tillräckligt med pauser, studiematerialet utdelat i förväg, hörslinga, förstora text, framkomlighet för rullstol eller extra tydligt språk. Det mesta kan lösas med en öppen inställning och god framförhållning.

Skulle det trots allt uppstå behov som inte går att tillgodose är det ändå viktigt att visa att du ser och respekterar individen. I slutändan är det inte tekniska detaljer som gör en studiecirkel tillgänglig, utan att deltagarna känner sig så välkomna som de är. Därför är bemötandet många gånger avgörande.

Ansvarstagande arrangörskap med ABF

Det finns en del praktiska saker att tänka på som cirkelledare. Du ska fylla i närvarolistan, digitalt eller på papper. Se till att den tekniska utrustning som krävs för studiecirkeln finns tillgänglig och fungerar. Den första gången är det extra viktigt att vara ute i god tid, så deltagarna känner sig välkomna. Ställ iordning i lokalen. Försök sitta så att alla ser varandra. När ni lämnar lokalen ska den vara iordningsställd. Kom också ihåg att tala om för deltagarna att det är ABF som arrangerar studiecirkeln. Om det är en organisation – exempelvis en fackklubb, PRO, politisk förening eller patientförening – som genomför cirkeln så talar du om att det är den organisationen i samarbete med ABF som är anordnare.

Arbetsplanen hjälper er att nå målen

När man planerar en studiecirkel behövs en arbetsplan. Det är ett arbetsdokument som lägger en bra grund för att man ska nå målet med cirkeln. Vare sig du gör arbetsplanen själv eller använder den mall som finns i denna handledning är det viktigt att du stämmer av med deltagarna. Finns det alternativa upplägg? Andra önskemål? När gruppen har enats om arbetsplanen och eventuella ändringar gjorts så lämnar du en kopia till ABF.

Cirkelledarutbildningen ska alla gå

Alla cirkelledare inom ABF erbjuds att delta i vår cirkelledarutbildning. ABFs syfte med GRUND, första steget i cirkelledarutbildningen är att ge dig som cirkelledare en inblick i ABFs värdegrund, folkbildningens pedagogik och vad din roll som ledare inom folkbildningen innebär. Efter GRUND finns det möjlighet att delta i våra fortsättningsutbildningar som ger dig ytterligare kunskap om hur man leder

grupper, folkbildning och värdegrund. Tala med ditt lokala ABF-kontor om du är intresserad av att gå en cirkelledarutbildning.

ABF är arbetarrörelsens studieförbund

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) är arbetarrörelsens studieförbund. Vi erbjuder studiecirklar, kurser, föreläsningar samt kulturarrangemang i alla landets kommuner. ABF bildades för över 100 år sedan. Bakom grundandet stod Socialdemokraterna, LO och Kooperativa Förbundet. Med verksamhet i hela landet, 54 medlemsorganisationer, 63 samarbetsorganisationer och 700 000 deltagare årligen är ABF Sveriges ledande studieförbund.

Studiecirkeln en av tre verksamhetsformer

ABF har tre verksamhetsformer: studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram. I studiecirkeln deltar minst tre och högst tjugo deltagare, inklusive cirkelledaren. Cirkeln är på minst tre träffar med sammanlagt minst nio studietimmar (en studietimme = 45 minuter). I annan folkbildningsverksamhet är formerna friare och flexibla, här finns pröva-på-verksamhet, workshops, temakvällar, endags- och helgkurser. Kulturprogram framförs inför eller tillsammans med minst fem deltagare utöver studieförbundets ledare. Det kan vara föreläsningar, teaterföreställningar, konserter eller debatter. Ett kulturprogram ska pågå i minst 30 minuter och vara utformat så att det bidrar till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke.

Läs mer om ABF och ABFs verksamhetsformer i foldern ”Med i ABF”.
www.abf.se/medlemsorganisation/

Om cirkeln

Cirkeln är indelad i fyra träffar. Varje träff börjar med att deltagarna ser filmerna som är framtagna för varje delmoment. Denna handledning är ett komplement till filmerna och riktar sig till cirkelledaren. Som cirkelledare är det bra att gå igenom varje film och handledningen i förväg och fundera på vilken målgrupp som kommer att gå cirkeln. Är det något särskilt moment som kanske behöver kompletteras, behöver något moment mer tid etcetera?

Länkar och uppdelning av träffarna

- Cirkelträff 1: Planera
– Film 1: vimeo.com/407953612
- Cirkelträff 2: Filma
– Film 2: vimeo.com/407953833
- Cirkelträff 3: Redigera
– Film 3: vimeo.com/407954084
- Cirkelträff 4: Publicera
– Film 4: vimeo.com/407954333

Träff 1 Planera

Förslag på upplägg för första träffen

- Information om upplägg samt titta på Film 1: Planera
10 min*
- Gruppindelning
5 min
- Brainstorma och kom överens om idé
15 min
- Exempelfilmer och diskussion
40 min
  - Perspektiv, kamera och miljö
  - Budskap, representation och målgrupp
  - Etiska avvägningar
- Rast
15 min
- Analys inför er film
30 min
  - Målgrupp för er film
  - Perspektiv och representation
  - Genre och känsla
- Grovplanering
60 min
  - Dramaturgi
  - Bildmanus
  - Berättarröst
  - Intervju
  - Källor
- Teknik
5 min

*Observera att tidsåtgången är en uppskattning av hur lång tid de olika delarna i processen kan ta. Planeringen omfattar 2h 45 min + 15 min rast (4 studietimmar). Om det behövs en längre rast eller läggs mer tid på en viss del kan deltagarna titta på exempelfilmerna på egen hand i förväg.

Information om upplägg

Informera om ramarna för projektet. Exempelvis att de kommer att ha fyra tillfällen à tre timmar på sig att göra filmer från ax till limpa. Om att syftet med deras filmer är att påverka en specifik målgrupp att tycka, tänka, känna eller göra någonting efter att ha sett dem.

Titta på ”Film 1: Planera” som anger vilka steg som är viktiga i planeringsfasen och vad som bör tänkas lite extra på.

Gruppindelning

Dela in deltagarna i grupper om fyra till fem personer, antingen genom lottning (vilket går snabbast) eller att deltagarna själva bestämmer.

Brainstorming: Komma på budskap för en egen film

Skriv upp följande frågor så att alla kan se dem:

- Vilket ämne vill du behandla i filmen?
- Vad du vill uppnå med filmen, det vill säga vilken förändring önskar du ska ske?
- Vem eller vilka behöver ni nå med filmen för att nå förändring?

Alla sitter och funderar tyst var och en för sig i en eller ett par minuter. Sedan får alla i tur och ordning berätta om en idé eller ett förslag till en idé som de fått. Ingen kommenterar eller ställer frågor, utan alla deltagare lyssnar aktivt. När rundan är klar får deltagarna ställa frågor och komma överens om en filmidé att gå vidare med.

Om deltagarna har svårt att komma på egna filmidéer kan du uppmuntra dem att utgå från något intresse de har, en organisation de är aktiva inom eller något som gör dem arga, glada eller förvånade. Du kan även förbereda några aktuella ämnen att föreslå grupperna ifall de inte kommer vidare (exempelvis lokala nyheter, ständigt aktuella frågor rörande miljö, hälsa, sjukvård med mera).

Exempelfilmer

Titta på en exempelfilm i taget. Fråga vilka budskapen är och vilka knep som har använts för att lyfta fram respektive budskap. Här kan du med fördel låta deltagarna diskutera i bikupor först, för att sedan be dem berätta om vad de kommit fram till i helgrupp. Diskutera sedan i helgrupp vems perspektiv som lyfts fram i frågan och hur detta blir tydligt. Hur ser representationen ut? Vilka roller/karaktärer finns med och varför? Alla detaljer som är med i bild är noga utvalda. Uppmana deltagarna att tänka på detta när de själva ska planera sina filmer.

Diskutera

Perspektiv, kamera och miljö

- Titta på filmen www.youtube.com/watch?v=eS43Oy16LGQ
- Vilket är budskapet?
- Hur gör kameran för att förstärka barnperspektivet i den första filmen?
- Var utspelar sig handlingen?
- Hur påverkas budskapet av kamera och miljöval?

Budskap, representation och målgrupp

- Titta på filmerna:
  - www.youtube.com/watch?v=ZcAOwYmpZW4
  - www.youtube.com/watch?v=sVnLHVVR568
  - www.youtube.com/watch?v=ZmT2X8LtKTQ
- Alla dessa tre filmer belyser löneskillnader mellan män och kvinnor. Hur påverkar valet av vem som får synas i bild (representation) hur vi uppfattar budskapet?
- Vem/vilka vi tror att respektive film vänder sig till?

- Vill du fördjupa dig om representation kan du läsa denna artikel från Vice som framför allt tar upp etnicitet och manligt/kvinnligt men även länkar till olika studier: www.vice.com/en_us/article/zmwq3x/why-diversity-on-screen-is-important-black-panther

Etiska avvägningar

- Gå igenom etiska avvägningar som det valda budskapet/berättelsen kan tänkas innebära. Kräver gruppernas budskap/berättelser särskild hänsyn till etiska förhållningssätt? I sådana fall vilka?
- Läs mer om publicistiska riktlinjer här: www.sjf.se/yrkesfragor/yrkesetik/spelregler-press-radio-och-tv/publicitetsregler
- Krav och regler för medierna: www.mprt.se/sv/att-sanda/krav-och-regler/
- Vissa frågor kräver att man noga tänker igenom vems perspektiv berättelsen bör lyfta fram. Andra frågor kan kräva att en viss person får möjlighet att uttala sig. Somliga frågor kanske kräver att personer blir subjekt (ej enbart offer) i berättelsen.
- Finns det något som grupperna MÅSTE få med i sina filmer för att de ska kunna publiceras/visas? Finns det någonting de INTE kan ha med i filmerna? Tänk även på de lagar och regler som nämns i instruktionsfilmen.

Analys inför er film

Målgrupp

För att budskapet och filmen ska bli så genomtänkt som möjligt är det bra att göra en målgruppsanalys. Ju mer specifika avgränsningarna för en målgrupp är, desto högre sannolikhet att de når fram med sitt budskap.

Diskutera på vilket sätt valet av målgrupp påverkar hur budskapet skall föras fram och innehållet presenteras? Tänk på argument, språk, genre, musikval och miljöer. Ju mer målgruppen kan identifiera sig med dessa komponenter i filmen, desto större är chansen att de tar till sig budskapet och tittar på hela filmen.

Perspektiv och representation

Efter att grupperna har gjort sin målgruppsanalys är det dags att fundera på vems perspektiv de ska välja att lyfta fram i sin film och hur deras film ska spegla människor i samhället. Är några samhällsgrupper extra viktiga att lyfta fram i just deras film? När det gäller perspektiv och representation är det bra att ha diskrimineringsgrunderna i åtanke. Mer information om diskrimineringsgrunderna hittar du här: www.do.se/lag-och-ratt/diskrimineringslagen

Förutom att tänka igenom vilka som ska synas i filmen, behöver grupperna även ta ställning till om det är något särskilt de behöver ha i åtanke gällande kamerans placering och vinklar. Vilka ska ges mer eller mindre auktoritet genom kameravinklar och -höjd, till exempel? Kan budskapet i filmen bättre föras fram med hjälp av en bred representation.

Genre och känsla

Nu är det dags att fundera på vilken känsla eller stämning som grup-

perna vill förmedla i sina filmer. Ska berättelsen förmedlas som ett sakligt nyhetsreportage, som en dokumentär eller som ett experiment. Befinner sig kanske gruppen i ett berättande där en engagerad privatperson är arg/glad/nyfiken/komisk? Även valet av musik påverkar känslan och upplevelsen av filmen. Valet av genre styr till viss del vilken musik och ljudeffekter som ni kan använda er av.

Grovplanering

Dramaturgi

En berättelse behöver ha en tydlig röd tråd med en intresseväckande början, tydliga motsättningar och ett slagkraftigt slut. Filmskaparna behöver tänka på att leda mottagaren genom berättelsen. Det är även viktigt att vara väldigt direkt i berättandet och kortfattat förklara vad filmen handlar om redan i början av filmen (eftersom alla inte ser hela). Ett bra tips är att tänka nyhetsrubrik och ingress, precis som nämns i instruktionsfilmen.

För att kunna påverka en viss målgrupp, behöver grupperna planera sin argumentation väl. Argument ska vara väl anpassade till ämnet och till målgruppen. En bra tumregel är att ha tre argument som stärker budskapet och något motargument som gruppen bemöter. Vill ni läsa mer om argumentation och ethos, pathos och logos, läs här: sverigesradio.se/diverse/appdata/isidor/files/427/9083.pdf.

Deltagarna behöver redan nu fundera på hur lång film de vill, och kan göra. De har cirka tre timmar på sig att filma allt material och cirka tre timmar på sig att redigera. Troligtvis begränsar det den slutliga längden på filmen till cirka tio minuter, men den får gärna vara kortare. De bör även ha mottagarna i åtanke när de planerar filmlängden. Hur lång film är målgruppen intresserad av att titta på?

Bildmanus

Ett bildmanus är som en tecknad serie. Genom att planera var, vad och hur grupperna ska filma, sparar de mycket tid. Repetera vilken funktion de olika bildutsnittet har, samt vad de olika kameravinklarna signalerar. Påminn grupperna om att välja bilder och miljöer som sätter personer och händelser i rätt sammanhang. Dessutom behöver de bakgrundsbilder under den tid som en eventuell berättarröst bär berättelsen. Här ska de även planera om de vill ha med någon text i filmen.

Berättarröst

Nu är det dags att formulera grunddragen för berättarrösten och tänka igenom vilka bilder som kan passa till den samt hur lång tid de ska visas. Uppmana grupperna att även göra en uppskattning av hur lång tid berättarrösten behöver.

Intervju

- Vilka personer ska intervjuas i filmen? Utgå ifrån argumentationen och försök att lyfta in flera olika perspektiv, till exempel samhällsperspektiv och individperspektiv. Förbered intervjufrågor.
- Tips: Förbered öppna frågor som den intervjuade måste svara mer än ja/nej på, exempelvis frågor som inleds med orden "hur", "vad" och "varför". Då är det dels lättare att citera personen, dels lättare

att ställa följdfrågor. Under intervjun är det däremot viktigt att ni håller fast vid huvudfrågan, så att en medievan person inte börjar prata om något annat eller ger svävande svar. Undvik även ledande och värderande frågor.

- Fler tips: intervjuteknik.se/tiotips/

Källor

Det finns olika sätt att bevisa en tes, exempelvis genom en personlig upplevelse, tidningsartiklar, vetenskapliga artiklar, forskning, Statistiska Centralbyrån, Världsbanken, FN, Gapminder och andra studier. Vid de tillfällen som fakta, statistik eller annan information läggs fram, är det bra att hänvisa till källor för att vara trovärdig.

Teknik

- Vilken teknik har deltagarna tillgång till och vilka möjligheter/begränsningar innebär den? Diskutera tillsammans.
- Är det en personlig enhet som de kommer filma med? Då behöver grupperna komma överens om att de äger materialet tillsammans och att de inte ska sprida det innan filmen är klar. Det kan också vara bra om arbetet med materialet endast sker när de är tillsammans.

Avslutningsvis kan du kort summera dagen och berätta att nästa träff kommer att handla om att filma.

Träff 2 Filma

Före filmning

15 min

Nu är det snart dags att filma! Titta på film 2: Filma som inledning till träffen.

Punkterna nedan är bra att ta upp innan grupperna börjar filma

- En viktig del i arbetet är att alla deltagare är aktiva under processen. Uppmuntra grupperna att hålla ihop och att lyssna på varandra.
- De behöver inte filma i kronologisk ordning. De kan filma in materialet i den ordning som är mest tidseffektiv, det vill säga, på en plats i taget i den mån det är möjligt.
- Följ bildmanuset, men uppmärksamma deltagarna på att vara beredda på att det kan dyka upp nya idéer vid själva inspelningstillfället, och att vara öppna för dessa idéer! Ibland är det just dessa som lyfter hela filmen.
- Dubbelkolla att ljudupptagningen fungerar, om de filmar med mobil brukar headset fungera.
- Under inspelningen är det en fördel att titta igenom materialet med jämna mellanrum för att kunna upptäcka sådant ni inte tänkt på tidigare.

Filma

2h 30 min

Efter filmning

15 min

Låt grupperna ta en stund för att gå igenom sitt material

- Fick de med sig allt enligt planen eller kommer de behöva tänka nytt inför redigeringen?
- Behöver de ladda över sina filmklipp till någon annan enhet innan de skiljs åt?

Summera dagen kort och berätta att ni ska sätta ihop och redigera materialet till en hel film vid nästa träff.

Träff 3 Redigera

Titta på Film 3: Redigera. Skriv med fördel ut checklistan här nedanför, så deltagarna har en grundstruktur att utgå ifrån. Punkterna tar olika lång tid för olika grupper och filmer. Man gör sällan en punkt i taget, utan deltagarna behöver ofta röra sig mellan punkterna flera gånger.

Lägg klippen/bilderna i rätt ordning

- Titta på helheten: presenteras innehållet i en logisk och intresseväckande följd? Testa att flytta om olika partier för att se vad som händer. Om ni har någon del som har blivit särskilt lyckad, fundera på om, och hur, ni i sådana fall kan framhäva den.

Putsa klippen

- Klipp ner eventuella intervjuer och ta bort allt som inte för berättelsen framåt.

Titta igenom eventuella intervjuer i sin helhet igen och jämför med era utvalda intervjuklipp. Har ni fångat kärnan i det som sägs?

Text

- Skapa textrutor. Tänk på typsnitt, textstorlek och rörelse.

Berättarröst

- Gå igenom manuset för berättarrösten, som ni började på i planeringsfasen, och gör färdigt den. Tänk extra på övergångar, det vill säga textbindning, mellan olika filmsekvenser för att göra filmen och den röda tråden så tydlig som möjligt (led tittaren genom berättelsen). Ord och bild ska samverka för att föra fram budskapet, så se på ert material samtidigt som ni färdigställer texten.
- Läs in berättarrösten och justera eventuellt längden/uppspelnings-hastigheten på filmsekvenserna för att synka dem med ljudet.

Musik och ljud

- Lägg på eventuell musik och ljudeffekter (tänk på upphovsrätt). Prova gärna vilken effekt olika typer av musik får på er film.
- Lyssna på ljudövergångar. Tona in och ut nya ljud. Justera volymen så att filmen håller en jämn ljudnivå. Extra arbete kan krävas för att intervjuer ska höras bra.

Textning

- Kräver er film textning för att alla ska kunna ta del av budskapet? (På sociala medier är det många som har ljudet avstängt). Ett gratis-program är till exempel [amara.org/sv/](https://www.amara.org/sv/)

Summera dagen kort och berätta att ni kommer att diskutera publicering och kommunikation kring filmerna vid nästa träff.

Träff 4 Publicera

Detta steg kan tyckas vara det lättaste, men det kräver också en viss förberedelse. Det kan till och med vara så att någon grupp vill eller inser att de behöver redigera om någon del i sin film för att förtydliga något.

Innan grupperna publicerar sina filmer är det bra att testa dem på övriga deltagare i studiecirkeln för att få feedback. Om grupperna har möjlighet, är det även en stor fördel om de kan testa filmen på personer ur målgruppen.

Filmvisning och respons kan kräva olika lång tid för olika grupper. Gör därför en avvägning utifrån hur många film- och responsgrupper ni kan vara. Ska ni dela upp er i mindre grupper eller hinner ni med alla filmer tillsammans? Planera in rast där det passar er.

Förslag på ett tidschema

- Intro samt titta på Film 4: Publicera
10 min
- Filmvisning och respons
60 min
- Slutarbete i filmgruppen före publicering
90 min
- Utvärdering och avslutning
20 min

Diskutera tillsammans med responsgruppen och anteckna det som sägs.

- Vilka reaktioner och motargument får ni av responsgruppen?
- Är det något som är otydligt och som ni behöver ändra i filmen innan ni publicerar den?

Utifrån reaktionerna kan deltagarna även få hjälp att förbereda sig inför att bemöta reaktioner och motargument när filmen väl är publicerad.

Nå ut

Be responsgruppen ge förslag på olika sätt att pitcha filmen för målgruppen och testa era egna förslag på dem. Vilken/vilka mening/-ar väcker intresse?

Diskutera tillsammans: var tror ni att era målgrupper befinner sig?

Slutarbete i filmgruppen före publicering

Sammanställning

Deltagarna har nu sin egen målgruppsanalys från träff 1 och responsgruppens kommentarer att använda för att ta sig vidare. De kan även hitta information om var specifika målgrupper befinner sig på nätet i

studierna nedan för att få en bild av svenskarnas internet- och medievanor:

- Svenskarna och Internet – svenskarnaochinternet.se
- Ungar och medier – internetstiftelsen.se/kunskap/rapporter-och-guider/ungar-och-medier-2018/

Val av kanal/-er

Vill deltagarna nå målgruppen via mail, Youtube, Instagram, Twitter, LinkedIn eller kanske Facebook? Om de själva inte är vana användare av en plattform är det bra att göra research innan de publicerar filmen, vilket kan innebära att skapa ett konto och lära sig grunderna. På Facebook kan det handla om vilka grupper som är aktuella för ett visst budskap. Då kan det vara bra att gå med i de grupperna som privatperson för att förstå jargongen. Men också för att se hur gruppmedlemmarna kommunicerar med varandra innan filmen publiceras. Detta för att kunna pitcha in filmen på rätt sätt.

Skapa interaktion och ett gemensamt språkbruk

I instruktionsfilmen säger Sarah Larsson Bernhardt att det är viktigt med interaktion och att bjuda in till dialog i sociala medier för att öka spridningen. Hur kan grupperna uppmuntra till samtal (och eventuellt delningar) i sociala medier?

Diskutera i grupperna och ta fram en gemensam strategi för språkbruk och argumentationsteknik.

Avsändare

Ska filmen publiceras med privatpersoner som avsändare, från en intressegrupp eller kanske en organisations- och/eller företagsida? Kanske behöver gruppen till och med skapa ett konto som kan stå som avsändare? Då kan det vara bra att tänka igenom om det är något mer som ska publiceras via det kontot, och vara tydlig med kontots syfte samt ge information om vilka som står bakom sidan och vilka frågor sidan driver.

Resultat

Slutligen är det dags att diskutera: Hur ska de mäta resultatet av filmens påverkan? Vad var målet med filmen?

Utvärdering och avslutning

När cirkeln är slut är det viktigt att göra en utvärdering med deltagarna. Utvärderingar kan göras på många sätt, men ett förslag är att förbereda ett antal frågeställningar som deltagarna får svara på.

Några förslag på frågeställningar

- Vad har varit bra? På vilket sätt har det varit bra?
- Vad tar du med dig?
- Hur har samarbetet fungerat?
- Förslag till förbättringar, vad kunde göras annorlunda?
- Vad ska din nästa film handla om...

www.abf.se